

genstande er beregnet til såvel erhvervmæssig som privat benyttelse. Det gælder f.eks. biler og møbler. I situationer, hvor genstanden efter sin art også er beregnet til privat brug, vil det skulle afgøres efter den *subjektive betingelse*, om skaden er omfattet af lovforslaget. Efter denne betingelse er det afgørende, hvorledes genstanden hovedsagelig er benyttet af skadelidte. Er den således hovedsagelig anvendt erhvervmæssigt, omfattes den ikke af lovforslaget, mens det modsatte er tilfældet, hvis den hovedsagelig er benyttet til privat brug.

På grund af direktivet er det ikke muligt at formulere begrænsningen til forbrugertingskader i overensstemmelse med den sædvanlige forbrugerdefinition, jf. f.eks. købelovens § 4a, hvorefter der bl.a. lægges vægt på, om det købte hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervmæssig anvendelse for køberen, og sælgeren vidste eller burde vide dette.

Til § 3

Bestemmelsen svarer til artikel 2 i direktivet og indeholder en definition af begrebet *produkt*.

Til stk. 1

Begrebet produkt omfatter enhver løsøregenstand i modsætning til fast ejendom og tjenesteydelser. En løsøregenstand er ethvert produkt, hvad enten dette er forarbejdet eller er et naturprodukt. Således er produkter som f.eks. naturgas, fjernvarme, vand og jord omfattet af lovforslaget. Efter lovforslaget skelnes der ikke mellem industrielt eller håndværksmæssigt fremstillede produkter.

Om baggrunden for, at fast ejendom og tjenesteydelser ikke omfattes af lovforslaget, henvises til de almindelige bemærkninger nr. 3.6.3. og 3.6.4.

Lovforslaget omfatter ikke kun færdigvarer. Delprodukter og råvarer, der indføres i en anden genstand, vedbliver således at være et produkt i lovforslagets forstand. Dette indebærer, at en producent af et delprodukt kan blive ansvarlig for den skade, som det færdige produkt volder, hvis skaden skyldes en defekt ved delproduktet.

Begrebet produkt omfatter i overensstemmelse med direktivet også elektricitet. Producenten heraf vil f.eks. kunne blive ansvarlig, hvis den elektricitet, der er kommet ud i forsyningsnettet, har en alt for høj spænding.

Direktivets og dermed lovforslagets løsørebegreb er videre end det løsørebegreb, der sædvanligvis anvendes i dansk ret, idet det også omfatter genstande, som indgår som en bestanddel i en fast ejendom. Dette indebærer, at skader på f.eks. en forbipasserende,

der sker som følge af defekte byggematerialer, vil være omfattet af lovforslaget. Som nævnt er skader forårsaget af fast ejendom som sådan ikke i øvrigt omfattet af lovforslaget. Undtagelsen af fast ejendom indebærer, at der f.eks. ikke foreligger et produktansvar efter lovforslaget i en situation, hvor en fast ejendom styrter sammen og volder skade på grund af andre omstændigheder end defekt ved de materialer, som er anvendt ved byggeriet. Er baggrunden for en indtruffen skade særlige forhold ved den grund, hvorpå den faste ejendom er opført, vil forholdet derfor ikke være omfattet af lovforslaget. Det samme vil være tilfældet, hvis skaden skyldes f.eks. en uheldig konstruktion eller uheldigt valg af materialer. I disse tilfælde vil erstatningsansvaret imidlertid normalt kunne støttes på de almindelige erstatningsretlige regler.

Tjenesteydelser er som anført ikke omfattet af lovforslaget. Afgrænsningen mellem tjenesteydelser og produkter vil i visse særlige situationer kunne give anledning til tvivl. Dette gælder særlig i de situationer, hvor tjenesteydelsen er en del af produktets færdiggørelsesproces.

Ifølge direktivet og lovforslagets § 3 mister løsøregenstande ikke deres karakter af produkt ved at blive indføjet som – eventuelt ubetydelig – bestanddel af en anden løsøregenstand eller en fast ejendom. Dette må efter Justitsministeriets opfattelse medføre, at den sædvanlige sondring mellem køb og tjenesteydelser ikke kan anvendes som afgrænsning i forbindelse med dette lovforslag, idet der ikke kan lægges vægt på, om den overvejende del af forpligtelsen består i levering af en løsøregenstand eller af en tjenesteydelse. Ved produktansvar vil det derimod som udgangspunkt være nødvendigt at foretage en opdeling af den samlede præstation i køb af et produkt og i køb af en arbejdspræstation (tjenesteydelse).

I de tilfælde, hvor den erhvervsdrivendes ydelse alene består i en arbejdspræstation, f.eks. rådgivning eller håndværksmæssig bistand i form af eftersyn af et produkt, falder ydelsen som helhed uden for lovforslaget. I disse tilfælde vil en del af den erhvervsdrivendes ydelse imidlertid falde inden for lovforslaget, idet der vil være ansvar for de produkter, som anvendes i forbindelse med udførelse af tjenesteydelsen. Som et eksempel kan nævnes udførelse af reparationsarbejde, hvor ydelsen består dels af en arbejdspræstation dels af forbrug af reservedele. Reparatøren udskifter dele med nye dele, som han typisk selv leverer i forbindelse med reparationen. Viser det sig, at en reservedel, som er anvendt af reparatøren, volder skade på grund af en defekt, vil producenten af den pågældende reservedel være objektivt ansvarlig herfor. Viser det sig derimod, at de anvendte dele ik-